

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับบริบท
แม่ฮ่องสอน

ชื่อผู้วิจัย : รุ่งทิพา มูลสถาน

สาขาวิชา : ผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: รองศาสตราจารย์ ประวัติ พันผาสุข

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: รองศาสตราจารย์ วรณวดี น้าคำทอง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

: รองศาสตราจารย์ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ เพื่อ 1) วิเคราะห์ความสอดคล้องของรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต กลุ่มวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2553) กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) วิเคราะห์สมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครูที่ควรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอน 3) พัฒนาสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอน และ 4) เพื่อทดลองใช้สาระความรู้ต่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาวิชาชีพครูที่สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลหลักจากเอกสารและประชากรที่จัดเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 7 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2556 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการศึกษาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 และ ครูผู้สอนที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติให้เป็นครูดีของแม่ฮ่องสอน เครื่องมือเก็บข้อมูลมี 8 ชุด ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารจำนวน 2 ชุด แบบสอบถาม แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ 1 และ 2 แบบประเมินความเหมาะสมของชุดพัฒนาสมรรถนะ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดพัฒนา

สมรรถนะ วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการวิเคราะห์ข้อมูลจากภาคสนามโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบการใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มีลักษณะเป็นความรู้ในภาพรวมกว้าง ๆ ตามธรรมชาติในแต่ละรายวิชา ครอบคลุมสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครู แต่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและบริบทแม่ฮ่องสอน ในมิติของการผลิตบัณฑิตที่เน้นกลุ่มวิชาชีพครูที่มีจุดมุ่งหมายของการสร้างความเป็นครูมืออาชีพ มีลักษณะเฉพาะสอดคล้องกับบริบทพื้นที่

สมรรถนะของนักศึกษาวิชาชีพครู ที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทแม่ฮ่องสอนคือ (1) สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจต่อสภาพบริบทแม่ฮ่องสอน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการเรียนรู้ (2) สมรรถนะด้านทักษะในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงตน มีความเป็นอยู่แบบพอเพียงและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครอบครัว ชุมชนและสามารถประยุกต์เนื้อหาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของแม่ฮ่องสอนเป็นอย่างดี มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ การสื่อสารใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และสามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนต่อเนื่อง (3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทแม่ฮ่องสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ชุดพัฒนาสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยผลจากการทดลองใช้ชุดพัฒนาสมรรถนะ มีดังนี้ (1) ผลการใช้เนื้อหาสาระ และวิธีการถ่ายทอด ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาสมรรถนะเพิ่มมากขึ้นทุกหน่วยการเรียนรู้ ทั้งสมรรถนะด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทแม่ฮ่องสอน (2) ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองในการใช้ชุดพัฒนาสมรรถนะ ต่อเนื้อหาสาระความรู้ จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ปรากฏว่ามีผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ แสดงว่านักศึกษาวิชาชีพครูได้รับการเรียนรู้และมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนรู้ (3) นักศึกษาวิชาชีพครูที่เป็นกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อชุดพัฒนาสมรรถนะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาวิชาชีพครูมีความเห็นว่ามีเหมาะสมต่อการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทจังหวัดแม่ฮ่องสอน (4) มีความเป็นไปได้ของการนำเนื้อหาสาระความรู้ทั้ง 5 เนื้อหาสาระไปใช้ได้ สถานการณ์จริงต่อการจัดการเรียนรู้ในวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาวิชาชีพครู เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และมีทักษะการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ความรู้และประยุกต์ใช้ข้อมูลและความรู้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต ได้เหมาะสมกับสภาพบริบทของแม่ฮ่องสอนได้ ทั้งด้านเศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

Title : Development of Competency for the Teacher Profession Students
in accordance with the Mae Hong Son Contexts

Author : Mrs. Rungthiwa Moolsathan

Program : Educational Leadership and Human Resource Development

Thesis Advisors : Assoc. Prof. Prawat Puenphasook Chairman
Assoc. Prof. Wannavadee Malumpong Member
Assoc. Prof. Suthap Pongsriwat Member

ABSTRACT

The main objectives of this research were 1) to analyze the accordance between the subjects used in Bachelor of Education Program in the Teacher Profession Group, Chiang Mai Rajabhat University (revised volume B.E. 2010) and the social, cultural, economic and environment contexts of Mae Hong Son Province, 2) to analyze the competency of teacher profession students who should be developed in accordance with the Mae Hong Son contexts, 3) to develop the knowledge and suitable learning management method of the competency for teacher profession students in accordance with the Mae Hong Son contexts and 4) to apply the knowledge on the development of the competency for teacher profession students in accordance with the Mae Hong Son contexts.

The main sources of this research were documents and 7 groups of populations including the administrator of educational institution, teaching profession trainers, the 4th year of the teacher profession students in English major of Mae Hong Son College in academic year of 2013, the expert in the economic, social, cultural, environmental and educational areas of Mae Hong Son Province, the administrator of educational institution of the basic education level in Mae Hong Son educational service area 1 and the teacher who was awarded the honor award of Mae Hong Son Province. There were 8 sets of the research tools which were 2 sets of the document analysis, questionnaires, the record of the first and the second meetings, the satisfaction evaluation on development of competency evaluation, on development of

competency , the document analysis and the content analysis with the descriptive statistics. The results were as follows:

Most of contents in bachelor of education program were the knowledge in overview in each subject. They covered the teacher professional standard, but the were not inconsistent with the community's need and the Mae Hong Son contexts. According to a dimension of producing graduates focusing on the teacher profession group with a target of creating a professional teacher,it was related to the contexts of the area.

The competency of teacher profession students that should be more developed in accordance with the Mae Hong Son contexts were 1) The competency of knowledge and understanding competency according to the Mae Hong Son contexts in terms of economy, society, culture, environment, sufficient economy and knowledge management. 2) The competency of skills in the application of the sufficient economy in self-sufficient and as a good model for the students, family, community and can apply the content of teaching to be suitable for the Mae Hong Son contexts.The students should have passing on knowledge skill,communicate with Thai correctly,develop learning and teaching curriculum continuously and 3) the attribute competency according to the Mae Hong Son contexts.

The results of this research have an efficient and effective competency development set. The results were as follows: 1) the result of usage of contents and transforming model with the experimental group who was developed the competency in every learning unit in terms of the knowledge, skills and attribute competency according to the Mae Hong Son contexts, 2) the effectiveness of knowledge and understanding of the experimental group using the competency development set with 5 learning units ,it was found that the effectiveness after learning was higher than before learning. 3) The experimental group was satisfied with the competency development with the high level and they thought,it was suitable to the preparation for the teaching and learning management according to the Mae Hong Son contexts and 4) there was possibility of using 5 learning contents in the real situations for the teaching management of Mae Hong Son College in order that the teacher profession students could learn,understand and have skills in searching for information. knowledgeapplication of the information and knowledge in the knowledge management in basic educational level with relation to Mae Hong Son context in terms of economy,society,culture and environment.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจ จากระบบศาสตราจารย์ประวัติ พันผาสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์วรรณวิ ม้าลำพอง และรองศาสตราจารย์สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ทำให้งานวิจัย ประสบผลสำเร็จที่ดีได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

งานวิจัยในครั้งนี้จะดำเนินไปไม่ได้หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์ และให้ความช่วยเหลือ ในการศึกษาข้อมูลต่างๆ จากอาจารย์สมจิต สุวรรณนุชย์ ศิษยานุศิษย์ผู้เชี่ยวชาญ เขตพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอนเขต 1

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือ และ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และภูมิปัญญาของจังหวัดแม่ฮ่องสอนทุกท่าน ที่ได้ กรุณาอนุเคราะห์ให้ข้อมูลด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด แม่ฮ่องสอนอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่องานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โรงเรียนในพื้นที่การศึกษา แม่ฮ่องสอนเขต 1 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามงานวิจัย

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ที่ได้ให้ ความร่วมมือในการทดลองการใช้ชุดพัฒนาสมรรถนะ สำหรับงานวิจัยเป็นอย่างดี

งานวิจัยมีความละเอียดอ่อนต้องใช้เวลา และความอดทนอย่างมาก ขอขอบพระคุณพลัง ใจที่ยิ่งใหญ่จาก คุณพ่อไฉน มูลสถาน คุณแม่สายสุณี มูลสถาน อาจารย์ฐิพ มูลสถาน และทุกท่าน ที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา ประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ขอมอบสำหรับผู้สนใจในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา วิชาชีพครูต่อไป

รุ่งทิwa มูลสถาน